

TOIMINTAKERTOMUS 2020

1 Rahaston tarkoitus

Sijoittajien korvausrahasto on sijoituspalvelulain 11 luvussa tarkoitettu suojarahasto sijoituspalveluita tarjoavien yritysten asiakkaiden turvaksi. Sijoittajien korvausrahaston tarkoituksena on sen jäseninä olevien sijoituspalveluyritysten ja luottolaitosten korvausrahaston suojan piiriin kuuluvien saamisten turvaaminen sijoituspalvelulain ja rahaston sääntöjen mukaisesti.

Rahasto perustettiin vuonna 1998, ja päättynyt tilivuosi oli sen 23. toimintavuosi. Rahasto toimii hallinnollisesti Finanssiala ry:n yhteydessä. Hallinnollisen yhteyden ansiosta rahasto voi kustannustehokkaasti hyödyntää eräitä Finanssiala ry:n tarjoamia hallinnollisia palveluja. Rahastolla on kuitenkin omat toimielimet, ja se on päätöksenteossaan itsenäinen.

Rahastolle ei tilikaudella esitetty korvausvaatimuksia, joiden johdosta viranomaisen olisi todennut korvausrahaston lakisääteisen korvauskynnyksen ylittyneen. Rahaston suoritusvelvollisuus edellyttäisi, että sijoituspalveluntarjoaja ei ole palauttanut suojan piiriin kuuluvan sijoittajan varoja sopimuksen mukaisesti. Korvausvastuun edellytyksenä on lisäksi jäsenyhtiön pysyvä maksukyvyttömyys.

Rahaston toimintaa valvoo Finanssivalvonta. Rahaston säännöt ja niiden muutokset vahvistaa valtiovarainministeriö.

2 Rahaston jäsenet

Rahaston jäsenyys on määrätyin edellytyksin pakollista kaikille suomalaisille sijoituspalveluyrityksille ja sijoituspalveluja tarjoaville luottolaitoksille sekä sijoituspalvelujen tarjoamiseen toimiluvan saaneille suomalaisille rahastoyhtiöille. Rahastossa oli vuoden 2020 lopussa 63 jäsentä.

Vuoden 2020 aikana rahaston jäsenkunnassa tapahtui eräitä muutoksia. Vuonna 2020 rahastoon liittyi yksi uusi jäsen, ja rahastosta erosi neljä jäsentä.

Talletuspankkien yhteenliittymää, jonka jäsenpankit vastaavat kokonaan tai osittain toistensa sitoumuksista tai velvoitteista, käsitellään rahaston kannatus- ja hallinnointimaksuja määrättäessä yhtenä jäsenenä. Talletuspankkien yhteenliittymiä olivat osuuspankkien yhteenliittymä (137 jäsenpankkia), POP Pankkien yhteenliittymä (23 jäsenpankkia keskusluottolaitoksineen) ja Säästöpankkien yhteenliittymä (20 jäsenpankkia keskusluottolaitoksineen).

Rahasto antaa Finanssivalvonnalle lausunnon uusista toimilupahakemuksista ja toimilupien muutoshakemuksista.

3 Toimintaympäristö

Vuonna 2020 maailmantaloutta kohtasi äkillinen reaalityn ulkopuolelta liikkeelle lähtenyt shokki. Talouksia jouduttiin globaalisti kansanterveydelliseksi uhaksi muodostuneen koronaviruspandemian johdosta sulkemaan ennennäkemättömässä mittakaavassa alkuvuodesta 2020 alkaen julkisten terveydenhuoltojärjestelmien kestävyuden turvaamiseksi. Nopeasti maailmanlaajuisesti kehittynyt pandemia loi epävarmuutta rahoitusmarkkinoille, ja

osakemarkkinat kärsivät mittavan romahduksen maaliskuussa 2020 myös muiden omaisuuslajien arvostusten ja likviditeetin kärsiessä.

Vuonna 2020 sekä valtiot että keskuspankit maailmanlaajuisesti toteuttivat huomattavia elvytysohjelmia. Mittavan elvytyksen tukemana arvopaperimarkkinoiden toiveikkuus palasi nopeasti jo kevään 2020 aikana, ja useimpien keskeisten omaisuuslajien arvostukset palautuivat viimeistään loppuvuoden aikana.

Suomen talouskasvu kärsi maailmantalouden vanavedessä. Ennakkotietojen mukaan bruttokansantuotteen pudotus jäi kuitenkin vuonna 2020 selvästi ensimmäisiä arvioita pienemmäksi. Myös EU:n keskiarvoon verrattuna Suomi pärjäsi kohtuullisesti. Talouden sulkeminen ja kuluttajien varovaisuuden kasvu johtivat työttömien ja lomautettujen lukumäärän rajuun kasvuun alkuvuonna 2020, mutta tilanne parani hieman vuoden mittaan. Kotimainen pankkisektori säilyi taluskriisistä huolimatta hyvässä kunnossa.

Rahaston sijoitustoiminnan näkökulmasta toimintaympäristöä leimasivat vuonna 2020 erityisesti pandemia ja siihen liittyvät elvytystoimenpiteet maailmanlaajuisesti. EKP:n talletuskorko säilyi negatiivisena, mikä heijastui euribor-korkojen kehitykseen. Myös korkean luottoluokituksen valtionobligaatioiden tuotto oli negatiivinen lyhyissä, keskipitkissä ja jopa pitkissä maturiteeteissa.

4 Toiminnan painopistealueet

Rahasto jatkovalmisteli kannatusmaksujen määräytymisperiaatteiden uudistushanketta, jonka tarkoituksena on tunnistaa mahdollisimman yksinkertainen, läpinäkyvä ja oikeudenmukainen kannatusmaksujen laskentamalli tulevaisuudessa sovellettavaksi. Rahasto hankki valmistelun tueksi ulkopuolisen asiantuntijan toteuttaman konsulttiselvityksen. Lisäksi rahasto toteutti koelaskentoja ehdotetun uudistuksen käytännön vaikutusten arvioimiseksi.

Rahasto valmisteli myös sijoitustoimintansa aiempaa laajempaa omaisuuslajihajautusta varautuakseen erityyppisiin riskiskenaarioihin rahoitusmarkkinoilla ja välttyäkseen negatiivisilta kokonaistuotoilta vallitsevassa poikkeuksellisessa korkoympäristössä.

5 Rahaston hallinto

Rahaston jokainen jäsen nimeää valtuuskuntaan yhden jäsenen. Valtuuskunta kokoontui vuonna 2020 kerran. Valtuuskunnan puheenjohtajana toimi vuoden 2020 lopussa Jani Eloranta ja varapuheenjohtajana Kirsi Lauslahti.

Hallituksen varsinaisina jäseninä toimivat vuoden 2020 lopussa Taina Ahvenjärvi, Päivi Kuoppa, Antti Kuosmanen, Jaana Pohjanheimo, Jussi Sokka ja Bengt Wahlström, sekä varajäseninä Pia Hidén ja Mari Pekonen-Ranta. Hallitus kokoontui tilikaudella kymmenen kertaa. Hallituksen jäsenille ei maksettu kokouspalkkioita. Hallituksen puheenjohtajana toimi Päivi Kuoppa ja varapuheenjohtajana Jussi Sokka.

Asiamiehenä toimi OTK Mirjami Kajander-Saarikoski. Vara-asiamiehenä toimi OTM Piritta Poikonen.

Tilintarkastajana toimi KPMG Oy Ab, jonka nimeämänä päävastuullisena tilintarkastajana toimi KHT Tiia Kataja.

6 Pääomavaatimuksen kattaminen

Sijoituspalvelulain mukaan rahaston pääoman on oltava vähintään 12 miljoonaa euroa ja tästä määrästä on katettava rahana vähintään 4,2 miljoonaa euroa.

Rahaston oma pääoma oli vuoden 2020 lopussa 7 394 195 euroa (7 170 408 euroa vuotta aiemmin). Pääomavaatimuksen kattamiseksi rahastolla on lisäksi seitsemän miljoonan euron suuruinen luottolupaus Svenska Handelsbanken AB:ltä.

7 Kannatusmaksut ja muut jäseniltä perittävät maksut

Koska laissa säädetty 4,2 miljoonan euron rahana kerättävä vähimmäismäärä on ylittynyt, rahaston ei tarvinnut kartuttaa pääomaansa jäseniltä kerättävin kannatusmaksuin. Kannatusmaksuja kerättiin kuitenkin sääntöjen edellyttämällä tavalla luottolupauksesta aiheutuvien kulujen kattamiseksi. Tämän lisäksi rahaston jäseneksi vähimmäispääoman täyttymisen jälkeen liittyneiltä uusilta jäseniltä kerätään määrääjän painotettua keskimääräistä kannatusmaksua.

Rahaston hallinnoinnista aiheutuvat kulut katetaan jäseniltä kerättävin hallinnointimaksuin. Lisäksi uusilta jäseniltä peritään liittymismaksu.

Vuonna 2020 kannatusmaksuja kerättiin 229 271 euroa (234 733 euroa) ja hallinnointimaksuja 103 850 euroa (84 820 euroa). Liittymismaksuina kerättiin 1 600 euroa (1 600 euroa).

8 Varojen sijoittaminen

Sijoituspalvelulain 11 luvun 15 §:n mukaan rahaston varat on sijoitettava luotettavalla, tehokkaalla ja rahaston maksuvalmiuden turvaavalla tavalla sekä riskien hajauttamisen periaatetta noudattaen. Sijoituksista saatava tuotto on lisättävä rahaston pääomaan. Rahaston varojen sijoittamista ohjataan valtuuskunnan vahvistamilla sijoitustoiminnan yleisillä periaatteilla, joiden puitteissa hallitus vahvistaa vuosittain sijoitussuunnitelman.

Korvausrahastolla oli vuoden 2020 lopussa sijoituksia viidessä eri korkorahastossa. Sijoitusomaisuuden markkina-arvo ilman pankkitalletuksia oli vuoden 2020 lopussa 5 475 793 euroa (5 450 416 euroa vuotta aiemmin). Lisäksi rahastolla oli pankkitalletuksia yhteensä 2 675 698 euroa (2 287 606 euroa).

Sijoitustoiminnan tuotto käyvin arvoin laskettuna oli 0,5 % (1,0 % vuotta aiemmin). Sijoitustoiminnan tuotto käyvin arvoin oli vuonna 2020 salkun pitkän aikavälin tuotto-odotusta matalampi, mikä johtui korkotason mataluudesta ja osin negatiivisuudesta tarkastelukaudella.

9 Tilikauden tulos

Rahaston tulos vuodelta 2020 oli 30 099 euroa ylijäämäinen (17 278 euroa vuotta aiemmin). Tuloksen paraneminen edellisvuodesta johtui ensisijaisesti rahasto-osuuksien lunastusten yhteydessä tuloutuneesta arvonnoususta.

Kerätyt kannatusmaksut vähennettyinä luottolupauksen kustannuksilla on siirretty rahastosiirtona korvausrahastopääomaan. Tilikauden ylijäämä siirretään sijoituspalvelulain 11 luvun 15 §:n mukaisesti rahaston pääomaan.

10 Tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen ja arvio tulevasta kehityksestä

Sijoittajien korvausrahaston toiminnassa ei ole tapahtunut tilikauden päättymisen jälkeen olennaisia muutoksia.

Maailmantalouden kasvun odotetaan elpyvän vuonna 2021. Koronaviruspandemian odotetaan vähitellen talttuvan rokotusohjelmien etenemisen kautta siten, että yhä useampien talouksien avaaminen asteittain kesään mennessä olisi mahdollista. Virukseen liittyy kuitenkin edelleen tuntemattomia riskejä kuten esimerkiksi sen mahdollisia tulevia mutaatioita ja niiden rokotusvastetta koskeva epävarmuus. Riskien toteutuminen voisi siirtää talouksien avaamista kauemmas tulevaisuuteen, mikä vaikeuttaa pandemian globaalien taloudellisten vaikutusten ennakkointia.

Sekä valtioiden että keskuspankkien harjoittamalla elvytyksellä odotetaan edelleen olevan merkittävä vaikutus korkomarkkinoihin vuonna 2021. Elvytyksen johdosta inflaatiopaineet ovat kuitenkin alkaneet nosta päätään, mikä on omiaan aiheuttamaan epävarmuutta sekä korko- että osakemarkkinoilla.

Suomen talouden odotetaan elpyvän maailman talouskasvun kiihtymisen vanavedessä, joskin kasvunäkymiä varjostavat monet rakenteelliset tekijät.

Vuodesta 2021 odotetaan rahastolle haastavaa sijoitusvuotta. Rahaston sijoitustoiminnan tuoton arvioidaan vuonna 2021 edelleen jäävän salkun pitkän aikavälin tuotto-odotusta matalammaksi. Euroalueen korkotaso on yhä poikkeuksellisen matala ja osin negatiivinen, mikä on omiaan heikentämään turvaavan korkosalkun tuottoja.

Mahdollinen korkotason tai luottoriskipreemioiden nousu tarkastelukaudella on omiaan laskemaan turvaavien korko-omaisuuslajien markkina-arvoa lyhyellä tähtäimellä. Rahaston perustehtävästä johtuen sen sijoitustoiminnan erityispiirteenä on, ettei lisätuottoa voida tavoitella heikomman likviditeetin omaavilla omaisuuslajeilla taikka salkun riskitasoa muutoin olennaisesti nostamalla. Varautuakseen erityyppisiin riskiskenaarioihin rahoitusmarkkinoilla ja välttyäkseen negatiivisilta kokonaistuotoilta eri tyyppisissä korkoympäristöissä rahasto on kuitenkin jatkuvasti kehittänyt sijoitustoimintansa aiempaa laajempaa omaisuuslajihajautusta.

Vuodesta 2021 odotetaan vuotta, jolloin vastuullisen sijoittamisen sääntely ja parhaat käytännöt alkavat hahmottua selkeämmin.

Helsingissä 15. maaliskuuta 2021

SIJOITTAJIEN KORVAUSRAHASTO
Hallitus